

kovému úřadu ničím. Ale to opět není důvodem, by pachtýř chtěl neplatnosti smlouvy vůči propachtovateli, nebude-li pacht schválen, aspoň ne tak pronikavým, by platil jako samozřejmý, i když nebyl ve smlouvě vysloven. Když tedy ani znění smlouvy nic o tom nepraví, pro koho se stipuluje výhrada, ani nelze na to z povahy smlouvy usuzovati, ani tu není žádných průvodních okolností, z nichž by se dalo s určitostí souditi, že byla učiněna jen ve prospěch té neb oné strany, platí výhrada jako každé jiné ustanovení smlouvy pro obě strany stejně. Tak tedy sice motivy ustanovení toho nejsou známy a možno na ně jen hádati, ale ustanovení (výhrada) tu je a dlužno mu dáti plného průchodu. Platí-li však výhrada pro obě strany, není žádná z nich vázána, když se schválení smlouvě nedostalo: tedy není vázán ani žalobce, jakoby nebyl ani žalovaný, kdyby na to došlo, že by naopak žalobce na prodloužení stál. Nelze odčinit, že výhrada ve smlouvě jest obsažena, že se tam praví, že se pacht prodlužuje jen s výhradou schválení a tedy pro případ, pod podmínkou schválení: nedojde-li ke schválení, že se tedy neprodlužuje. A rozumí se, když nic bližšího nebylo o tom ustanoveno, že se myslelo na osud žádosti o schválení, která bude po této úmluvě podána. Když tedy žádost ta byla zamítnuta, pozbyla úmluva o prodloužení pachtu mezi stranami závaznosti, aniž na tom mohla co změnit okolnost, že ve výnosu, jímž schválení odepřeno, činěna naděje, že snad později ve vhodnou dobu, až jak se okolnosti utváří, by se to vzalo ještě jednou v úvahu. Stačí, že žádost byla zamítnuta, i byly by musily strany učiniti úmluvu novou, kterou by byly vázaly na případné schválení pozdější.

Čís. 6980.

Postup pohledávky v darovacím úmyslu vyžaduje zásadně formy notářského spisu. Požadavek formy notářského spisu odpadá, lze-li již ve způsobu projevu postupitele spatřovati odevzdání a sice odevzdání t. zv. symbolické po rozumu §u 427 obč. zák. Jde o takové symbolické odevzdání, prohlásil-li postupitel před dlužníkem, postupníkem i třetími osobami, že peníze, jež zapůjčil dlužníku, již nebude na něm požadovati, že je daruje postupníku a nakázal-li zároveň dlužníku, by je pro postupníka uložil.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, R I 227/27.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalované Marii V-ové zaplacení pohledávky, namítla žalovaná najmě, že žalobce postoupil svou pohledávku proti ní jejím dětem nezl. Janu a Zdence V-ovým. *Procesní soud první stolice* žalobu zamítl, zjistiv, že žalobce při jedné návštěvě žalované u něho prohlásil, že peníze, jež jí půjčil, dává Jeníkovi a Zdence, aby jim je uložila. *Odvolací soud* zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. *Důvody*: Nesprávné posouzení věci po stránce právní spatřuje odvolatel v tom, že soud procesní prohlásil,

že nejde o věcnou smlouvu darovací, nýbrž o obligační postup pohledávky podle §u 1392 obč. zák., jež formy notářského spisu nežádá, že tedy došlo k platnému postupu pohledávky žalobcovy u Marie V-ové na nezl. Jana a Zdenku V-ovy, dále pak z toho důvodu, že námitku složení peněz na oko mohou činit pouze děti V-ovy. Ani v tom, ani v onom směru nelze právní názor prvního soudu sdílet. Názor prvního soudu, že v souzeném případě jde o obligační postup pohledávky ve smyslu §u 1392 obč. zák., jež ku své platnosti nevyžaduje žádné formy jmenovitě pak formy notářského spisu, byl by správný tehda, kdyby se nejednalo o postup darovací. Soud procesní však zjišťuje, že žalobce svou pohledávku za žalovanou Marii V-ovou postoupil nezl. Janu a Zdence V-ovým v úmyslu darovacím. Tento úmysl darovací pokládá soud procesní za pouhý motiv jeho právního jednání (§ 901 obč. zák.), jež při posouzení smlouvy není směrodatným a nemůže smlouvu postupně změnit na smlouvu darovací. V tom se však soud procesní mylí. Podle názoru soudu odvolacího jest soudem prvním zjištěný úmysl darovací nikoliv pouhým motivem postupujícího, nýbrž důležitou a podstatnou částkou celého právního jednání. Každý postup předpokládá důvod; v souzeném případě jest to úmysl darovací, takže lze učinit závěr ten, že jde o postup pohledávky v úmyslu darovacím, o darovací postup. Není příčiny domnívat se, že zákonodárce, stanově předpisy § 943 obč. zák. a § 1 písm. d) zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák. vzhledem k vyslovenému účelu jejich, zameziti nerozvázná darování, z okruhu právních jednání na zvláštní formu vázaných byl chtěl vyloučiti bezplatný postup pohledávky v úmyslu darovacím. Nelze proto souhlasiti ani s názorem prvního soudu, že netřeba uvažovati o smlouvě ze stanoviska §u 427 obč. zák. Naopak vzhledem ku zjištěné okolnosti, že se postup pohledávky stal bez zachování formy písemné, tím méně pak ve formě notářského spisu, bylo třeba zkoumati, zda postup ten byl provázen též aktem odevzdání. Ze zjištění prvního soudu a z nesporného přednesu strany žalované vychází však, že odevzdání se nestalo. Jest totiž zjištěno, že teprve za trvání tohoto sporu stal se v městské spořitelně v J. vklad sporných peněz na vkladní knížky po 18.400 Kč na jména dětí Jan ml. a Zdeňka V. Žalovaná vklad tento neučinila, neboť podle výpovědi svědka Jana V-a star. byl vklad ten učiněn z výtěžku hospodářství Jana V-a. Jen kdyby žalovaná sama, ať již před zahájením sporu, nebo za jeho trvání byla vklad ten uskutečnila a žalobce s tím souhlasil, mohlo by se souditi, že stalo se odevzdání. Za daných okolností dlužno však míti za to, že skutečné odevzdání se nestalo, a že proto soudem prvním zjištěný postup pohledávky učiněný v úmyslu darovacím pro nedostatek formy notářského spisu jest neplatný.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o žalobcově odvolání po případném dalším jednání rozhodl.

D ů v o d y:

Stěžovatelka v rozporu se svými dřívějšími procesními tvrzeními vykládá projev žalobců, jak jej první soud byl zjistil, jako vzdání se dluhu

a to vzdání se dluhu v úmyslu úplatném, totiž v úmyslu poskytnouti takto jí (žalované) i jejímu manželů v této odpuštěné zápůjčce úplatu za to, že mu v nemoci sloužili, jej opatrovali, jej živili, a míní, že tento projev nevyžaduje dle zákona formy notářského spisu. Dle tohoto výkladu jednalo by se o vzdání se dluhu na místě placení, při němž měla si žalovaná podržeti přijatou valutu zápůjčky jako úplatu na nároky ze shora vytčeného důvodu jí a jejímu manželů vzešlé. Výklad ten nelze však uznati správným. Dle skutkového zjištění prvního soudu není pochybnosti o tom, že projev žalobcův nelze vykládati jinak, než jako postup této pohledávky na děti žalované a to postup učiněný ve výslovně projeveném úmyslu darovacím, jak ostatně žalovaná sama v řízení první stolice tvrdila. Dle tohoto projevu nemusela žalovaná zapůjčenou jí částku žalobci zpět spláceti, neměla však práva si ji jako úplatu podržeti, nýbrž měla ji odevzdati dětem Janu a Zdeňce, jimž žalobce zapůjčenou částku daroval v tom úmyslu, aby měli po něm památku. O vzdání se dluhu na místě placení, jak to žalovaná líčí, nemůže býti řeči a, ježto jde o postup pohledávky za účelem darování, dlužno zásadně trvati na požadavku formy notářského spisu k platnosti takového projevu z důvodů, které odvolací soud ve svém zrušovacím usnesení blíže vyložil, osvojiv si v té příčině úvahy a názory, obsažené v nálezu býv. nejvyššího soudu ve Vídni čís. 142 kniha judikátů (Gl. U. n. ř. čís. 650), k nimž se i nejvyšší soud přidává. Dle názoru tam zastávaného, jež sdílí nejvyšší soud, ovšem odpadá v těch případech potřeba formy notářského spisu, když již ve způsobu takového projevu může býti shledáváno odevzdání a sice t. zv. odevzdání symbolické po rozumu §u 427 obč. zák., o němž se v tomto nálezu pojednává. Odvolací soud vyslovuje ve svém zrušovacím usnesení názor, že takové odevzdání se nestalo, a míní, že by bylo k němu došlo jenom tenkrát, kdyby byla žalovaná sama buď před zahájením sporu nebo za jeho trvání onu zápůjčku pro děti uložila a žalobce s tím souhlasil. Tímto názorem jde však odvolací soud již za směrnice cit. judikátu, neboť v případě odvolacím soudem míněném nešlo by již o symbolické odevzdání pohledávky, nýbrž o skutečné odevzdání darovaných peněz dlužníkem na příkaz dárce, takže otázkou, již tuto jest řešiti, jest, zda v projevu žalobcově samém vzhledem na okolnosti, za kterých byl učiněn, dlužno takové symbolické odevzdání shledávati. V této příčině přicházejí dle zjištění nižších soudů ve zřetel především tyto závažné okolnosti: že žalobce k žalované jakožto své dlužnici prohlásil, že peníze, které jí půjčí, na ní vícekrát požadovati nebude, že je daruje dětem Janu a Zdeňce, a že jí dal zároveň příkaz, by je pro ně uložila, že toto prohlášení žalobce učinil nejen před žalovanou, nýbrž i před otcem těchto dětí a před dětmi samými a že se mu děti i žalovaná za to poděkovaly a ruku mu políbily, že tento projev učinil žalobce dále i před sestrou a před cizí osobou třetí, že se později ještě dotazoval, zda žalovaná peníze již pro děti uložila. Z okolností těchto vysvítá tedy, že žalobce se proti žalované jako dlužnici výslovně vzdal nároku na splacení této zápůjčky, tedy nárok ten ze své majetnosti nadobro vypustil a žalované přikázal, by tyto peníze pro děti uložila a je tedy do majetnosti dětí převedla,

čímž úkon odevzdání peněz pro obdarované přenesl na žalovanou, v jejíž majetnosti tyto peníze se až dosud jako zápůjčka nalézaly. Ježto forma notářského spisu jest podle zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. zák. pro slib darovací předepsána za tím zákonodárným účelem, by se přešlo neuváženým darům, této formy se však nevyžaduje, když dárce darovací úmysl ihned provede skutečným odevzdáním věcí, poněvadž již takové odevzdání chová v sobě doklad dobře uváženého úmyslu darovacího, jest zkoumati, zda ve shora naznačeném postupu lze shledávati aspoň odevzdání symbolické, které dle shora citovaného judikátu jest míněno. V tomto judikátu se klade na to důraz, aby úkon odevzdání byl zevně smysly zjištělný a tak uzpůsoben, by z něho bylo patrné, že předmět darování má býti ihned převeden do držby obdarovaných. Tomuto požadavku vyhovuje postup prvním soudem zjištěný, neboť projev žalobcův stal se v přítomnosti otce i matky obdarovaných dětí, která byla zároveň dlužnicí a měla jaksi darované peníze ve své majetnosti, a dále i v přítomnosti osoby cizí. Projevem, jenž byl otcem těchto dětí i matkou jejich (žalovanou) přijat, žalobce prohlásil, že splacení peněz těch od žalované zpět nežádá, se jich tedy ze své majetnosti zříká a přikázal zároveň žalované, aby je přímo pro děti uložila, čímž uskutečnění daru, to jest skutečné odevzdání jeho do majetnosti obdarovaných dětí dal do rukou a počínu žalované. V těchto okolnostech dlužno právem spatřovati předpoklady symbolického odevzdání, jak se o něm citovaný judikát dle příkladů tam obsažených zmiňuje, a poukazuje-li žalobce na to, že šlo nanejvýš jen o pouhý příkaz (mandát) kdykoliv odvolatelný, nelze mu přisvědčiti a bylo by na to odvětiti, že na věc pohlížeti lze spíše jako na poukaz po rozumu § 1400 a násl. obč. zák., který, byv žalovanou oproti otci dětí jakožto asignatářů přijat, stal se pro žalovanou závazným a pro žalobce neodvolatelným (§§ 1402 a 1403 obč. zák.). Z těchto úvah nelze tedy žalobní nárok uznati oprávněným a bylo tudíž oprávněnému rekursu vyhověti a usnésti se, jak shora naznačeno.

Čís. 6981.

Pojem kontokorentního poměru.

Pro exekuci na pohledávky z kontokorentů neplatí předpis §u 296 ex. ř., nýbrž předpisy o zabavení peněžitých pohledávek vůbec podle §u 294 ex. ř.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, R I 258/27.)

Soud první stolice povolil zajišťovací exekuci zabavením pohledávání, které prý má povinná strana ze vkladů na běžném účtu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvod y: Vymáhající strana domáhala se povolení exekuce zajišťovací zabavením pohledávání povinné straně příslušejícího proti bance Č. ze vkladů a kontokorentů, vydáním záповědi platební a zákazu vybrání poddlužníkům a straně povinné. Než exekuce na vklad přípustna jest jedině způsobem předepsa-